

PUBLIKACIJA

Zasebnega vrtca VILINSKI GAJ

vrtčevsko leto 2020/21

POSLANSTVO, VIZIJA IN TEMELJNE VREDNOTE VRTCA

NAŠE POSLANSTVO JE:

NEGOVANJE SVOBODNEGA OTROŠTVA.

NAŠA VIZIJA JE:

*RAST IN RAZVOJ OTROK,
ZAPOSLENIH IN
VRTCA KOT USTANOVE.*

TEMELJNE VREDNOTE:

*Izhajamo iz temeljne človekove pravice,
ki je SVOBODA.
Upoštevamo otrokovo individualnost in zrelost
ter njegovo notranjo željo
po odkrivanju in raziskovanju.*

VZGLED:

*»Pravi vzgojitelj deluje tako, da resnico, dobroto in lepoto
otroku ne samo prikaže,
temveč jih živi.
Na otroka se ne prenese tisto, kar ga učimo,
temveč tisto, kar smo.
Najbolj pomembno je, da vsak pouk otroku
predstavimo z lastnim zgledom.
Poučevanje samo ni zgolj teoretična snov, temveč umetnost.«
(Rudolf Steiner)*

PREDSTAVITEV ZASEBNEGA VRTCA VILINSKI GAJ

Zasebni vrtec je nastal z entuziazmom zaposlenih ter na ideji in ob podpori staršev, ki verjamejo, da otroci v predšolskem obdobju potrebujejo predvsem ljubezen, varnost, toplino, naravno okolje, zdravo prehrano ter dovolj časa in prostora za prosto igro.

Smo kot velika družina, skrbimo drug za drugega in se vzajemno učimo in podpiramo. Upoštevamo otrokovo individualnost in zrelost ter njegovo notranjo željo po odkrivanju in raziskovanju. Vzgojitelji poskrbimo, da smo tihi pomočniki, ki v prosto igro posežemo le, kadar je to nujno potrebno.

Velik poudarek dajemo svobodnemu gibanju, bivanju na prostem ter zdravi, ekološko in lokalno pridelani prehrani.

PODATKI O VRTCU

Polno ime: Zasebni vrtec VILINSKI GAJ, zasebni vzgojno-izobraževalni zavod.

Vrtec deluje kot zasebni vrtec in je vpisan v razvid vrtcev na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport pod zaporedno številko 198 kar pomeni, da je vrtec subvencioniran s strani lokalne skupnosti (na podlagi 34. Člena Zakona o vrtcih (Ur.l. RS, št. 12/96) pripada vpisanemu otroku 85% sredstev iz proračuna občine – podrobnejše o plačilu na str. 3).

Zavod ima tudi poslovni enoti:

PE Mezinčica, ki je dislocirana enota na naslovu Volkmerjeva 49, Ptuj.

PE Viktorinček, ki je dislocirana enota na naslovu Slovenski trg 11.

ORGANIZIRANOST VRTCA

Zaposleni:

Ustanoviteljica, direktorica, organizatorica zdravstveno higienskega režima in organizatorica prehrane: **Tamara Peklar Korošec**.

Pomočnica direktorice: **Irena Sarić**

Pedagoška vodja: **Marjana Orlač**

Svetovalna delavka: **Maja Žnidarič**

Matična številka: 6421318000

Davčna številka: 20938276

TRR pri Delavski hranilnici d.d., št: SI56 6100 0000 5635 174

Naslov: Peršonova ul. 1, 2250 Ptuj

Tel.: 051 223 069

e-mail: vrtec@vilinskigaj.si in tajnistvo@vilinskigaj.si

Spletna stran: www.vilinskigaj.si/

FB: <https://www.facebook.com/zasebnivrtecvilinskigaj>

FB PE Mezinčica: <https://www.facebook.com/vilinskigaj.mezincica>

FB PE Viktorinček: <https://www.facebook.com/vilinskigaj.viktorincek>

PROGRAM V VRTCU

Vrtec izvaja program za predšolske otroke – **Kurikulum za vrtce**.

Kurikulum za vrtce (marec 1999) je nacionalni dokument, ki pomeni strokovno podlago za delo v vrtcih. Pojem kurikulum prinaša poudarek na samem procesu predšolske vzgoje, na celoto interakcij in izkušenj, iz katerih se otrok v vrtcu uči. Celoten dokument najdete na naslednji povezavi:

www.zrssi.si/pdf/050711123045_vrtci_kur.pdf

V vrtcu izvajamo dnevni program predšolske vzgoje (6–9 ur).

Program v vrtcu je prilagojen razvoju otroka, izvajamo ga v oddelkih I. In II. starostnega obdobja.

ODDELKI

V šol. l. 202/21 so organizirani naslednji oddelki:

Vilinski gaj:

Heterogeni oddelek 3 - 6 let	dipl. vzg. IVA LAH, RADO KOROŠEC vzg. KATJA HERGA
Kobinirani oddelek 2 - 4 leta	dipl. vzg. MARJANA ORLAČ, RADO KOROŠEC vzg. KATJA KREFT

PE Mezinčica:

Homogeni oddelek 1 - 2 let	dipl. vzg. MOJCA LENART vzg. ANJA ČUŠ, KATJA HERGA
----------------------------	---

PE Viktorinček:

Kombinirani oddelek 1- 6 let	dipl. vzg. ANDREJA METLIČAR, MAJA ŠTAMPAR vzg. ALEKSANDRA PERNEK
------------------------------	---

POSLOVNI ČAS VRTCA

Vrtec in obe enoti so odprti 9 ur dnevno, od ponedeljka do petka od 7. do 16. ure. Točen poslovni čas se določi glede na potrebe in želje staršev.

VRTEC JE ZAPRT na državne praznike ter v skladu z LDN:

- Sobota, 31.10. 2020 - dan reformacije
- Nedelja, 1.11. 2020 – dan spomina na mrtve
- Petek, 25.12. 2020 – božič
- Sobota, 26.12. 2020 - dan samostojnosti in enotnosti

- Petek, 1.1. 2021 - novo leto
- Sobota, 2.1. 2021 – novo leto
- Ponedeljek, 8.2. 2021 - Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
- Nedelja, 4.4. 2021 – velika noč
- Ponedeljek, 5.4. 2021 – velikonočni ponedeljek
- Torek, 27.4. 2021 - dan upora proti okupatorju
- Sobota, 1.5. 2021 – praznik dela
- Nedelja, 2.5. 2021 – praznik dela
- Nedelja, 23.5. 2021 – binkoštna nedelja
- Petek, 25.6. 2021 – dan državnosti
- Nedelja, 15.8. 2021 - Marijino vnebovzetje

- V času kolektivnega dopusta, med božično-novoletnimi počitnicami, od vključno četrta, 24. decembra 2020, do vključno petka, 1. 12. 2021 so vse enote vrtca zaprte. Vse enote bodo odprte spet v ponedeljek, 4. 1. 2021.

- Če bosta v poletnih počitnicah poslovni enoti PE Viktorinček in PE Mezinčica zaprti bomo določili naknadno glede na število otrok.

VPIS OTROKA

Vpis otrok je možen skozi vse leto oz. do zasedbe prostih mest.

Vrtec najmanj enkrat letno objavi javni vpis novincev za naslednje šolsko leto, navadno v marcu za naslednje šolsko leto.

Vlogo za vpis otroka v vrtec vloži vlagatelj v času javnega vpisa oz. po potrebi skozi vse leto na obrazcu, ki ga dobi na sedežu zavoda.

Vlagatelj odda vpisni list osebno na sedežu vrtca ali ga pošlje po navadni ali elektronski pošti.

Če vrtec prejme več vlog, kot je prostih mest, se otrok uvrsti na čakalno listo. Takoj ko se

sprosti mesto, pokličemo na pogovor prvo družino s čakalne liste.

Če je prosto mesto, se ob podpisu pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih poravna tudi **vpisnina**, v enkratnem znesku 100,00 evrov.

S plačilom si Vi zagotovite prosto mesto, mi pa dobimo potrditev, da se bo Vaš otrok resnično vključil v naš vrtec.

Pred vključitvijo otroka v vrtec se osebno spoznamo in pogovorimo v prostorih vrtca. Na tem pogovoru se bomo pogovorili o vsem potrebnem za prijazen vstop otroka v vrtec.

Dogovorimo se tudi o načinu uvajanja, ki je individualen glede na potrebe staršev in otroka, ki se bo vključil v vrtec in lahko traja različno dolgo.

Ob prvem obisku otroka v vrtcu morate starši predložiti potrdilo pediatra o zdravstvenem stanju otroka.

IZPIS OTROKA in poskusna doba

Prva dva meseca obiskovanja vrtca, vključno z uvajalnim časom, štejemo za poskusno dobo.

Vrtec lahko otroka izpiše, če:

- se otrok nikakor ne more vključiti v vrteško dogajanje (neutolažljivo joka, kaže očitne znake stresa, se nikakor ne more ločiti od starša ipd.),
- ugotovimo, da so starši zamolčali pomembne podatke o otrokovem zdravju (fizičnem in duševnem),
- starši ne obvestijo vzgojitelja o odsotnosti otroka in ta odsotnost traja več kot 15 dni,
- starši nasprotujejo načinu vzgoje in pedagoškim načelom in ne upoštevajo vzgojiteljevih nasvetov.

Starši lahko otroka izpišete iz vrtca kadarkoli, upoštevati pa je treba 30-dnevni odpovedni rok.

Izpisnico napišete sami ali dobite obrazec na sedežu vrtca. Na izpisu navedete tudi vzrok za izpis.

PLAČILO VRTCA

CENA PROGRAMA

Ceno programa sprejme ustanovitelj in je objavljena na Informacijskem listu o ceni in poslovnem času Zasebnega vrtca Vilinski gaj. Pri določitvi cene programa ustanovitelj upošteva finančno stanje zavoda in morebitno zvišanje cen potrebščin, ki jih zavod potrebuje za izvedbo programa vrtca.

PLAČILO PROGRAMA

Starši uveljavljajo znižano plačilo vrtca tako, da izpolnijo Vlogo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev na pristojnem Centru za socialno delo (obrazec 8,45 – kupite ga lahko v papirnicah, knjigarnah, dobite pa ga tudi na spletnih straneh e-uprave).

Pristojni CSD je tisti, kjer ima družina stalno bivališče.

Na podlagi odločbe CSD ter odobritve pristojnega organa občine zavod staršem zagotovi znižano plačilo prispevka.

Staršem pripada pravica do znižanega plačila vrtca od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge na CSD, podeli pa se za obdobje enega leta ali do spremembe dejstev in okoliščin, ki vplivajo na priznanje pravice.

Osnova za izračun obveznosti občine za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, je cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju lokalne skupnosti, kjer je prijavljeno stalno prebivališče zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka, če bi bil otrok vključen v javni vrtec.

Otroku v zasebnem vrtcu pripada 85 % teh sredstev.

Starši plačajo razliko med polno ceno programa in prispevkom občine.

Starši, ki imajo v vrtcu dva ali več otrok, z uveljavitvijo Zakona za uravnoteženje javnih financ plačajo 30 % plačila za drugega in vse naslednje otroke, ki jim je določeno znižano plačila vrtca.

Zavod poleg plačila programa izstavlja staršem tudi račune za kosila in morebitne izlete, ki niso vključeni v prispevek.

PREHRANA V VRTCU

V našem vrtcu ponujamo otrokom uravnoteženo, zdravo, varno, pestro in svežo prehrano, ki je biološko-dinamično, biološko ali vsaj integrirano pridelana in lokalne pridelave. Ne uporabljamo mesa in jajc, mleko in mlečne izdelke pa v minimalnih količinah. Zelo skrbno pa je načrtovan dnevni vnos beljakovin, ki so kvalitetnega rastlinskega izvora.

Brezmesno prehrano zagovarjamo saj sledimo najnovejšim prehrabnim smernicam, ki zatrjujejo, da je pri prehrani pomembno gledati vnos hrane na dnevni, tedenski in mesečni ravni, saj se vsi gradniki telesa, zdravja in imunskega sistema (minerali, vitamini, ogljikovi hidrati, beljakovine, maščobe, kisline...) različno kombinirajo, skladiščijo in tudi izločajo iz telesa.

Vedno pomembnejše postajajo rastlinske beljakovine (leča, fižol, čičerika, grah...), ki so kvalitetnejše sploh pri konvencionalni metodi pridelavi mesa, kjer so vključeni antibiotiki, hormoni za rast, in drugi neprimerni dodatki.

Zato naše družine (ki so po večini vsejede) izredno cenijo to, da otrokom v času, ko so v vrtcu ponujamo veliko sveže zelenjave in sadja, rastlinskih beljakovin in tako rekoč nič umetnega sladkorja.

Ko so doma (zajtrki, po 16 uri vsaj še ena malica in večerja, ter ob vikendih in praznikih) pa lahko ponudijo svojemu otroku tisto meso, mleko in mlečne izdelke ter jajca, za katere vedo poreklo in lahko hkrati kontrolirajo količino vnosa.

Uporabljamo maslo in med. Na jedilniku pa je tudi pizza s sirom, ajdovi štruklji s skuto in prosene kroglice s sirom, tako, da tudi nismo čisto brez ;-)

Zraven tega pri nas tudi ne boste našli nobenih umetnih sladkarij (čokolad, bombonov...) in prigrizkov (smokiji, čipsi...) in peciv (napolitanke...) razen peciv in keksov, ki jih spečemo sami al ipa jih prinesejo starši. Tudi za rojstnodnevna praznovanja pri nas pripravimo (seveda skupaj z otroki) sadno solato.

Zajtrke in malice si pripravljamo sami, kosila pa nam pripeljejo iz gostišča Ancona.

Cena kosila ni vključena v ceno vrtca in se jo plača posebej. Cena kosila za otroka na dan

je 3,00 evra.

Ob ponedeljkih skupaj z otroki spečemo kruh iz bio (po navadi pirine) moke, v katero včasih dodamo semena. Kruh jemo ob torkih in četrtnih za zajtrk.

Malice so sadne, enkrat tedensko so polnovredni piškoti in enkrat sadne kroglice, ki jih pripravimo sami.

Pri sestavi jedilnikov se trudimo upoštevati bio-dinamična načela, letne čase, vključujemo sezonska živila ter tradicionalno slovensko hrano. obroki so obogateni z veliko svežega sezonskega sadja ter s polnovrednimi žiti in žitnimi izdelki, izogibamo se dodajanju sladkorja. Za slajenje uporabljamo med, nerafinirani trsni sladkor ali agavin sirup.

Poleg tega imajo otroci ves čas bivanja v vrtcu na voljo nesladkan ali z medom rahlo oslajen čaj (iz lastne pridelave) z limono in vodo, občasno tudi sokove, ki smo jih pripravili sami.

Za otroke, ki imajo posebno dieto ali težave s katero hrano, se trudimo upoštevati navodila zdravnikov in staršev.

Čaje, zelenjavo, začimbe gojimo na vrtnih gredah, ki jih obdelujemo skupaj z otroki in starši.

PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI

Vsak rojstni dan je nekaj posebnega. Če ga lahko otrok praznuje s svojimi prijatelji in vzgojitelji, je to zanj še posebno lep dogodek. Po dogovoru s starši ter glede na način prehranjevanja, ki ga zagovarjamo v našem vrtcu, praznujemo rojstne dneve s pripravo sadne solate in posebnim rojstno - dnevnim rajanjem. Sadje za sadno solato prinesejo starši dan pred praznovanjem oz. po dogovoru z vzgojiteljem (preverite prosim kakovost in zrelost!), za prijetno vzdušje pa poskrbimo mi.

SODELOVANJE S STARŠI

Sodelovanje med vrtcem in starši je pomemben del predšolske vzgoje in poteka na različne načine. Namen je otroku nuditi srečno in ustvarjalno otroštvo, v katerem se bodo na primeren način in ob pravem času otroku ponudile vsebine, ki celostno razvijajo njegove sposobnosti:

- roditeljski sestanki,
- pogovorne ure (vsak vzg. si določi dan v mesecu ali individualno po dogovoru),
- kratki pogovori ob prihodu in odhodu otroka,
- predavanja in delavnice za starše, ki jih organiziramo pri nas ali pa povabimo starše, da se pridružijo predavanjem, ki jih organizirajo drugi vrtci,
- srečanja v skladu z LDN (Praznovanje jeseni, Pohod z lučkami, Adventna spirala, Božični bazar, Pozdrav pomladi, Zaključno srečanje – slovo od šolarjev).

RODITELJSKI SESTANKI

So informacijske narave. Vzgojitelj predstavi predvideno tematiko dnevnega reda, se s starši dogovarja, izmenja informacije. Predvideni so trije roditeljski sestanki na leto.

POGOVORNE URE

Organizirane so enkrat mesečno ali individualno na željo vzg. ali starša. Namenjene so poglobljenemu pogovoru o otroku.

KRATKI POGOVORI S STARŠI

Ob prihodu in odhodu otroka omogočajo izmenjavo informacij glede otrokovega počutja, stanja in podobno.

SKUPNA SREČANJA

Druženje med otroki, starši in strokovnimi delavci ob raznih prireditvah, praznovanjih, delavnicah, piknikih, izletih za poglobljanje naših odnosov ter za zabavo ...

OGLASNA DESKA

Namenjena je sprotnemu obveščanju staršev o neposrednem delu skupine, planiranih dejavnostih, obvestilom, opozorilom, zdravstvenemu stanju v skupini ...

OBVEŠČANJE STARŠEV

Starše obveščamo in vabimo preko e-pošte, sms-jev, obvestil na oglasnih deskah in preko FB-strani.

Dobro in prijetno sodelovanje veliko prispeva k ustreznemu povezovanju družinske vzgoje.

PRAVICE STARŠEV

Starši imajo pravico:

- da se jih spoštuje in upošteva kot primarne skrbnike in kot nosilce glavne odgovornosti za otrokovo vzgojo in razvoj,
- do obveščeni o programu, življenju ter delu v vrtcu,
- do postopnega uvajanja otroka v vrtec,
- do zaščite osebnosti, s poudarkom na varstvu zasebnih podatkov,
- do sprotne izmenjave informacij in poglobljenega pogovora o otroku,
- do sodelovanja pri načrtovanju in organiziranju življenja in dela v vrtcu ter oddelku.

Pri tem morajo starši upoštevati meje svojega odločanja in ne posegajo v strokovno avtonomijo vrtca.

OBVEZNOSTI STARŠEV DO VRTCA

Od staršev pričakujemo, da:

- se zanimajo za vzgojo svojega otroka in sodelujejo z vzgojitelji,
- upoštevajo navodila in obvestila na oglasnih deskah za starše,
- da se udeležujejo dejavnosti, ki jih organizira vrtec,
- posredujejo pravilne podatke o dosegljivosti v primeru nujnih sporočil, dogodkov v družini, ki lahko vplivajo na otrokovo počutje, dejanja in razvoj (smrt v družini, ločitev, težave ...)
- upoštevajo, da otroka v vrtec pripeljejo in odpeljejo osebe, navedene na izjavi,
- seznanijo strokovne delavce o posebnostih otroka,
- pravočasno sporočijo spremembo osebnih podatkov (osem dni od nastale spremembe),
- upoštevajo, da je otrok lahko prisoten v vrtcu največ 9 ur dnevno,
- izpolnjujejo sprejete dogovore, vezane na poslovni čas, finančne obveznosti in izbran program,

- v vrtec pripeljejo zdravega otroka,
- otrok ne nosi predmetov, ki bi lahko ogrozili njegovo zdravje in varnost oziroma zdravje in varnost drugih otrok,
- spoštujejo osebno integriteto strokovnih delavcev vrtca in drugih delavcev v vrtcu,
- upoštevajo strokovno avtonomnost vrtca.

PRISOTNOST OTROKA V VRTCU

Za otroke je izredno pomembno, da redno hodijo v vrtec. Celotno življenje vrtca temelji na ritmu in ponavljanju. Pogoste odsotnosti otroku zelo otežujejo bivanje v skupini. Smo pa se vsekakor pripravljene prilagoditi utripu družine in se prilagoditi njihovim posebnostim.

Starši so dolžni obvestiti vzgojitelja o razlogih odsotnosti otroka in ponovno najaviti otrokov prihod. Če imajo starši namen načrtovati počitnice med šolskim letom, je zaželeno, da se o tem prej posvetujejo z vzgojiteljem.

Starši so dolžni natančno upoštevati čas, ki je določen za prihod in odhod otrok. Otrok, ki pride prepozno, se težje vključi v dogajanje, obenem pa prekine izvajanje pedagoške dejavnosti, ki poteka v skupini. Čas za prihod in odhod določi vrtec (s predhodnim posvetom s starši) pred začetkom šolskega leta in s tem seznanjeni starše. Prihod in odhod sta sestavni del dnevnega ritma, ki temelji na potrebah otrok.

Predlagan čas za prihod otrok v vrtec je od 7.00 do 7.50, za odhod pa ob od 14.30 do 16.00. Predlagani čas se lahko premakne na osnovi potreb večine staršev, ki jih predhodno ugotovimo iz vpisnih prošenj.

SPOROČANJE ODSOTNOSTI OTROKA V VRTCU

Zaradi organizacije dela in prehrane morajo starši odsotnost otroka sporočiti najkasneje do 7. ure zjutraj. V kolikor starš sporoči, da otroka ne bo in je bilo kosilo že naročeno, se kosilo otroku – kljub odsotnosti – zaračuna.

Z vključitvijo otroka v vrtec je otrok izpostavljen raznim obolenjem, nalezljivim otroškim boleznim in virozam. Bolan otrok naj ostane doma, pa ne le zato, ker lahko širi bolezen in okuži svoje vrstnike, ampak predvsem zato, ker potrebuje počitek, mir, pozornost in skrbno nego, ki je v vrtcu ne more biti deležen v zadostni meri. In kateri so znaki, ki starše opozorijo, da njihov otrok potrebuje domačo nego? V vrtec ne sodi otrok, ki:

- ima povišano telesno temperaturo,
- je v zadnjih 24 urah več kot dvakrat bruhal,
- ima drisko, razen če je že ugotovljeno, da vzroki te driske niso infekcijski (npr. zaradi alergije na hrano),
- ima izpuščaj in povišano temperaturo,
- močno kašlja,
- ga boli žrelo in ima otekle bezgavke,
- ima vnete oči, izcedek iz oči ali nosa,
- ima naglavne ali druge zajedavce.

Če vzgojitelj presodi, da se otrok zaradi slabega zdravstvenega stanja ne more vključiti v pedagoški proces, ima pravico zavrniti sprejem otroka (npr. vnetje oči, ...), mora pa med samim procesom poklicati starše, da pridejo po otroka, kadar se pojavijo znaki bolezni, povišana temperatura ...

Otrok ima pravico do počitka in individualne nege v ustreznem okolju ves čas jemanja antibiotika ali če nasploh kaže znake utrujenosti.

SKRB ZA ZDRAVJE

Za zdravje otrok pri nas skrbimo s tem, da:

- otrokom nudimo zdravo in raznovrstno prehrano, dovolj zdrave tekočine,
- otroke navajamo na osvojitve kulturno-higienskih navad,
- se redno, dvakrat dnevno gibamo na svežem zraku, ob vsakem vremenu in v vseh letnih časih,
- skrbimo za ustvarjanje dobre socialne in čustvene klime,
- otrok ne izpostavljamu stresu in jim damo dovolj časa in prostora za dejavnosti, ki jih opravljajo v lastnem, individualnem ritmu,
- sodelujemo z izbranim zdravnikom v Zdravstvenim domom Ptuj ter tudi z njihovo Zobozdravstveno službo.

SKRB ZA ČISTO IN UREJENO OKOLICO

Skupaj z otroki (in starši) skrbimo za:

- zelenjavno-cvetlične gredice,
- varno in urejen prostor namenjen prihodu in oddaji otrok.

POVEZOVANJE Z OKOLJEM IN PROJEKTI

- ZBIRANJE ZAMAŠKOV v dobrodelne namene (vse leto). Pri nas zbrane zamaške odpelje gospod Ignac Habjanič, ptujski aktivist, ki je vedno na tekočem, za koga se trenutno zamaški zbirajo.
- TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK (november),
- SPOZNAVAMO POKLICE (frizer, knjižničar, izdelovalec suhe robe ..., vse leto),
- OBIŠČEMO KULTURNE USTANOVE (knjižnica, grad, galerija – vse leto),
- IGRALNE URICE so namenjene zunanjim, „novim“ otrokom, še bolj pa njihovim staršem kot vpogled v naš način dela ter uvajanje otrok, ki bodo prišli v skupino z novim šolskim letom (po razporedu od januarja do maja) ter kot popestritev za otroke, ki niso vključeni v institucionalno varstvo.
- DOBRODELNI VEGETARIJANSKI BAZAR (zimski in poletni), na katerem se zbirajo prostovoljni prispevki
- DOJIVA SE – prireditve v podporo dojenja.
- SEJEM PROSTEGA ČASA – v začetku vsakega šolskega leta mladinski center povabi mnoge organizacije, ki na Ptuj mladim ponujajo različne športne, kulturne, izobraževalne, prostovoljske in druge programe, da predstavijo svojo bogato ponudbo širši javnosti na skupni prireditvi. Sejem je organiziran v sodelovanju s CID. Mi predstavimo našo:
- VOZIČKANJE – v začetku septembra, je celodnevna brezplačna družinska prireditve, na kateri mnogo zanimivega najdejo otroci vseh starosti, pa tudi starši!
- USTVARJALNICO IGRAČ, ki je namenjena skupnemu druženju ter izdelovanju igrač za igro otrok v vrtcu ali v druge namene (prodaja, podarjanje ... – od oktobra do decembra),
- Maribor: Waldorfska šola – božični bazar, Jurijev sejem v Waldorfskem vrtcu

Studenček

- ZELENI PRSTKI, ZELENI PRSTI (celo leto: oblikovanje in sajenje na gredicah)
- Redno organiziramo razna predavanja in delavnice za starše in tudi druge zainteresirane.

NADGRADITEV KURIKULUMA

Glede na vizijo, poslanstvo in vrednote našega vrtca smo državni program Kurikulum nadgradili še z nekaterimi elementi, načeli in metodami drugih pedagoških pristopov - pedagogik:

- kooperativne nege,
- zgodnjega gibalnega koncepta po Emmi Pikler,
- Čuječe in sočutne vzgoje,
- waldorfske pedagogike (mentorja sta Samo in Claudija Simčič, Dornach, Švica in Rado Korošec Slo),
- pedagogike montessori (mentorica je Petra Kolarič - <http://www.bodidobro.com/>.)

Vsi ti pedagoški pristopi se med seboj dopolnjujejo in se vežejo v skrbi za celosten razvoj otroka.

Največji poudarek pa dajemo na t.i. skriti kurikulum, ki temelji na vzpostavljanju spoštljivega odnosa med vsemi udeleženi v procesu kakor tudi v hvaležnosti do stvarstva (žive in nežive narave). Upoštevamo naravne ritme letnih časov (setev – žetev, tudi v simbolnem pomenu...).

Preko svojega delovanja podpiramo tudi starše in družino kot matično celico in smo jim v oporo.

KOOPERATIVNA NEGA

V otrokovem življenju so zelo pomembna prva tri leta, v katerih se nauči posebnosti, ki so lastna le človeku – hoditi, govoriti in misliti.

Vsebine so v tem obdobju oblikovane tako, da spodbujajo predvsem otrokov gibalni razvoj, vstop v svet govornega sporazumevanja ter oblikovanje prve sposobnosti hranjenja, osebne higiene in oblačenja.

Otroci v tem obdobju še posebej natančno posnemajo in ponotranjajo delo, obnašanje in gibe odraslih, zato zelo pazimo, kakšen je notranji svet nas, odraslih, ki z otroki delamo.

Pomemben je naš spontani odnos do življenja, ljudi, hrane, predmetov, živali ter do stvari, ki nas obdajajo. Trudimo se biti iskreni in delamo na tem, da se naše misli, besede in dejanja skladajo.

Doživeto otroci zelo natančno izražajo v svoji igri zato lahko iz opazovanja igre zelo velike izvemo, kako se otrok razvija.

Kooperativna nega je posebna oblika odnosa in kontakta odraslega in otroka.

Obredi (obroki, previjanje - nega, oblačenje), prehodi med dejavnostmi (pospravljanje pred odhodom na vrt, umivanje rok pred obroki) so del tako imenovanega prikritega kurikuluma, na katerega smo pri nas še posebej pozorni.

Odrasli si zavestno vzame čas za posameznega otroka in se nanj obrne s spoštljivo pozornostjo. V tistem trenutku se posveti samo njemu. Tak način nege daje otroku samozavest, vzpodbuja vztrajnost, spretnost, govor in povezanost z drugimi.

Tako se otrok uči odnosa do sebe, do drugih – do sveta.

Otroku omogočimo dovolj prostora in časa, da sodeluje po svojih najboljših močeh in s tem prepozna, neguje in krepi svoj notranji impulz volje.

V kooperativno nego pri nas spadajo tudi kratke prstne igrice ali ljubkovalnice ter masaža podplatov.

GIBALNI KONCEPT PO EMMI PIKLER

Ker se zavedamo, kako pomemben je razvoj gibanja pri najmlajših otrocih, spodbujamo naravne oblike gibanja in ustvarjamo pogoje za premagovanje ter premagovanje različnih ovir tudi v igralnici. Pri tem nam pomagajo gibalni elementi Emmi Pikler (lestvina, podest, tunel,...).

Gibanje je osnovna človekova potreba. Redno in zadostno gibanje posamezniku prinaša vrsto pozitivnih koristi skozi vsa starostna obdobja, med drugim varuje in krepi človekovo zdravje, tako telesno (krepi imunski sistem), kot duševno.

Redno in zadostno gibanje je še posebej pomembno pri otrocih, saj vpliva na njihov celostni razvoj. Pri otroku, ki se bo redno in dovolj gibal, bo to pozitivno vplivalo na razvoj in zdravje kosti in sklepov, mišic, motoričnih sposobnosti (hoja, tek, skakanje, poskakovanje, preskakovanje, plezanje, metanje) ter na razvoj finomotoričnih sposobnosti, ki jih bo otrok pozneje potreboval za pisanje in risanje.

Izrednega pomena pa je gibanje tudi zaradi razvoja možganov in s tem zmožnosti vseživljenjskega učenja.

Nova nevrofiziološka odkritja si v vsakdanjem življenju zelo počasi, a vztrajno utirajo pot v pedagoško prakso. V predšolskem obdobju se v človeških možganih razvije več kot 70 % povezav med možganskimi celicami. Te povezave imenujemo sinapse. Mariam Diamond s kalifornijske univerze Berkeley je s svojimi raziskavami dokazala, da je število sinaps pomembno povezano z ravni miselnih zmožnosti.

Iz tega razloga je smiselno in koristno spodbujati razvoj sinaps v t.i. kritičnem razvojnem obdobju - takoj po rojstvu oziroma takrat, ko se poleg že obstoječih sinaps tvorijo nove.

Natančneje, do petega leta starosti se vzpostavi približno 50 %, do sedmega leta 75 % ter do 12 leta starosti 95 % sinaps. Seveda so možgani organ, ki je zmožen prilagajanja vse življenje, vendar se v otroštvu oblikujejo temelji za vse nadaljnje učenje oziroma uresničevanje bioloških potencialov. Ker je število sinaps pomembno za razvoj miselnih zmožnosti, je koristno otroka spodbujati v procesu razvoja sinaps preko igralnih dejavnosti, ki jih otrok sicer spontano izvaja, denimo ko se vrti okrog lastne osi, skače na mestu, preskakuje, se plazi, aktivno preživlja čas v naravi in ob raziskovanju v svojem bližnjem okolju.

Zato so otroci pri nas vsak dan na svežem zraku, ne glede na vremenske razmere (razen ob ekstremno nizkih temperaturah), saj imajo v vrtcu oblačila in obutev tako za deževno vreme kot za zimo.

ČUJEČA IN SOČUTNA VZGOJA

Vzgojitelji se trudimo biti v vzgojnih pristopih čuječi (pozorni na svoja odzivanja na otroške zahteve, prošnje, trmice in iskanje otrokom lastne poti oblikovanja osebnosti) in sočutni (da se naučimo 'brati' otrokova sporočila in jih razumeti).

Sami moramo biti zelo dosledni, ne zgolj v dajanju navodil in omejitev, saj smo zgled otroku. Če danes nekaj dovolimo, jutri pa to isto prepovemo, otrok izgubi zaupanje v nas, ne počuti se varnega in skozi izsiljevanja in jezne odzive išče stabilnost, stalnico. Pri tem nudimo strokovno oporo tudi staršem.

ELEMENTI WALDORFSKE PEDAGOGIKE

Prosta igra

Prosto igro zelo negujemo, saj je temeljna in najpomembnejša dejavnost otrok. V igri ima otrok možnost izraziti svoje izkušnje in počutja. Pri igri se otrok povezuje s svetom, obenem pa pride do novih spoznanj. Igra je za otroka tako pomembna kot za odraslega delo. Otroka vodi k socialnemu vedenju, domišljiji, iniciativnosti, pogumu za svobodno ustvarjalnost.

Prosta igra razvija socialne procese v skupini in daje otroku možnost samostojnosti, samozavesti ter svobodne volje.

V prosto igro vzgojitelj nikoli ne posega, razen kadar pride do konflikta, ki ga otroci sami ne morejo razrešiti, prav tako otrok ne animira, saj s tem svoje vedenje o svetu posreduje otroku na odrasel način, namesto, da bi mu dovolil hoditi po svoji poti in nabirati lastne izkušnje.

Odrasli se včasih sploh ne zavedamo, da otroku »ukrademo« občutek uspeha, če mu prehitro pomagamo: prehitro damo roko, da začne hoditi, primaknemo bliže, če česa ne doseže, takoj preusmerimo pozornost, kadar mu takoj kaj ne uspe, ...

Samo zamislite si občutek zmagoslavja, na otrokovem obrazu, ko mu uspe samemu, brez odrasle pomoči se povzpeti npr. na višino do zelene igrače.

Oprema, prostor in igrače

Vrtec je opremljen z naravnimi materiali, kakor tudi igrače, ki niso dokončno izdelane in so namenjene negovanju otrokovih čutov ter razvijanju domišljije in predstavljivosti.

Prostori so opremljeni tako, da se otroci lahko v njih primerno razvijajo. Barve so nežne, umirjene, robovi zaobljeni, prostori so topli in domači, omogočajo sanjajoče razpoloženje.

Igrače so preproste in narejene iz naravnih materialov - spletene ali ročno zašite lutke, lesene deske, hlodi, majhne in velike krpe iz bombaža ali volne, lesene posodice in košarice, tako da vzpodbujajo otroško domišljijo in negujejo ter razvijajo čuti. Niso izoblikovane do podrobnosti, zato jih otrok lahko uporablja v različnih vsebinah igre. Poleg izdelanih igrač se otroci igrajo z nestrukturiranimi materiali, kot so: kamenčki, kostanji, školjke, storži, rogovile, kosí lesa, škatle, tulci.

Vzor in posnemanje

Otrok se skozi posnemanje v predšolskem obdobju uči vsega, kar se dogaja v njegovem okolju. Vsaka odrasla oseba, vsako njegovo (zavestno in nezavedno) dejanje, gib, so otroku vzor. Zato vzgojitelj/ica vedno opravlja neko smiselno delo (gospodinjska opravila, ročna dela, nega rastlin ...). Vsa ta dela opravlja z veseljem in pozornostjo, obenem pa zavestno in budno spremlja dogajanje v igri otrok. Vzgojitelji nismo animatorji, temveč le tihi pomočniki, ki v prosto igro posežemo le, kadar je to nujno potrebno. Vzgojiteljeva/ičina dejavnost in naravnost izžarevata v prostor in bogatita vsebino igre.

Ritem in ponavljanje

Življenje vsakega živega bitja, tudi človeka, narave in kozmosa, poteka v ritmu. Pri človeku zaznamo ritem že v dihanju in bitju srca, v naravi v menjavanju letnih časov, dneva in noči.

Za otroka je ritem še posebej pomemben. Ne more si ga ustvariti sam, zato mu ga moramo oblikovati odrasli.

- dnevni ritem se razlikuje glede na starost otrok, tukaj je primer za starejšo skupino:

V vrtcu oblikujemo dnevni ritem po načelu vdih in izdih, »vdih« so vodene dejavnosti (rajanje in poslušanje pravljic, umetniške dejavnosti ...). Otroci so pri tem zbrani in mu/ji sledijo. »Izdih« so dejavnosti, pri katerih otrok spontano izraža svoja doživetja in izkušnje (pravilo proste igre: x minut vdih sledi pomnoženo z dva proste igre).

7.00–8.00: prihod, prosta igra

8.00: jutranji izrek, rajanje I., zajtrk

8.45–9.30: prosta igra z umetniško dejavnostjo

9.30: pospravljanje, rajanje II.

9.40–11.15: igra na prostem z umetniško dejavnostjo

11.15–12.00: odhod v igralnico, umivanje, kosilo

12.00–12.15: nega, umivanje zobkov, pravljica, igranje na liro ali pesem

12.15–14.00: počitek

14.20: izhod na prosto, malica, prosta igra do odhoda otrok domov

- tedenski ritem (umetniške dejavnosti) se tudi razlikuje glede na starost otrok, tukaj je primer za starejšo skupino:

Ponedeljek: peka kruha, ki ga jemo za zajtrk v torek in četrtek.

Torek: oblikovanje iz čebeljega voska: Čudežna kroglica ali peka piškotov.

Sreda: risanje z voščenimi bloki ali slikanje mokro na mokro.

Četrtek: izdelovanje sadnih kroglic, ki jih potem pojemo za malico.

Petek: sprehod in igra v gozdu Ljudski vrt.

Ritmično izmenjavanje in ponavljanje dejavnosti pri otrocih vzbuja občutek varnosti, saj se otrok lahko prepusti ritmu in ga ne vznemirjajo stalne spremembe oziroma negotovosti, kaj se bo zgodilo.

- letni ritem:

V letnem ritmu sledimo menjavi letnih časov. Opazujemo spremembe v naravi in v naših občutjih ter delovanjih. V vsakem letnem času izpostavimo praznik, ki predstavlja osrednji dogodek, v katerem otrokom z vsemi čuti, na njim primeren način, predstavimo bistvo praznika oziroma priliko, preko katere doživijo in usvojijo osnovne etične in moralne vrednote, ki so nujno potrebne za razvoj človeštva.

Pedagoški sklopi so časovno razporejeni glede na začetek šolskega leta, predstavljena sta praznik in vrednota, ki jo negujemo, oziroma želimo privzgojiti.

JESEN:

- *UVAJANJE IN MIHAELOVO* (hvaležnost za darove narave, zahvala jeseni; izboljšanje lastnega delovanja: pogumen ni tisti, ki ga ni strah, temveč tisti, ki strah premaga!),
- *JESEN IN MARTINOVO* (delati dobro, deliti dobrine, pomagati sočloveku);

ZIMA:

- *ZIMA IN ADVENT* (spoznamo pravi pomen praznika družine, iščemo pot do bistva, do sebe, do bližnjega, toploto in zadovoljstvo ti dajeta bližina, družina in ne komercialni božički v nakupovalnih središčih),
- *ZIMA IN PUST* (premagovanje „demonov“, vživljanje v druge: like, osebnosti);

POMLAD:

- *POMLAD IN VELIKA NOČ* (po navidezni smrti v naravi – zimi, sledi novo rojstvo

fizičnega in duhovnega: prebujanje narave (čas kaljenja in rastočega življenja), nova rojstva (piščančki, zajčki); zaupanje, da se vse v življenju zgodi prav ter da za dežjem vedno posije sonce.),

- *POMLAD IN BINKOŠTI* (dan je najdaljši, začne se krajšati in tudi mi se moramo počasi zopet začeti ozirati vase; otroke učimo spoštovati moč narave, kar pomeni tudi, da moramo bogastvo in sprostitev poiskati v sebi in ne v zunanjem blišču),

POLETJE:

- *POLETJE IN ŠENTJANŽEVO* (zbiramo zdravilne rastline in jih sušimo za celoletno uporabo, saj le te čistijo in zdravijo.)
- *POLETJE IN POČITNICE* (ritem v življenju je tudi, da delu in odgovornostim sledita počitek in sprostitev).

Otrokom teh praznikov seveda ne razlagamo. S svojo notranjo naravnostjo ter preko primernih pravljic, pesmic, lutkovnih iger, rajalnih in prstnih iger, ter umetniških dejavnosti ustvarimo v vrtcu „vzdušje“ in tako preko vseh čutov nagovarjamo in bogatimo otrokovo notranjost.

Zaradi praznovanj in zgoraj navedenih praznikov nas marsikdo označi za „krščanski vrtec“. Nikakor nismo versko opredeljeni (konfesionalni), ampak smo vrtec, ki živi in deluje v evropskem kulturnem prostoru. Preko negovanja praznikov negujemo tudi tradicijo, ki pomeni korenine vsakega naroda. S tem krepimo tudi nacionalno zavest in pripadnost. Vrednote, kot so: hvaležnost, delavnost, sočutje, svoboda, občutek za lepo, dobro in prav, mir, varnost, zdravje itd., presegajo veroizpoved, narodnost ali barvo kože. Delujejo v dobrobit človeštva in ne potrošništva.

„Resnična hvaležnost je krepost, ki jo negujemo
pri otrocih do sedmega leta tako,
da jo z dejanji sami izražamo,
otroci pa jo intuitivno zaznavajo in nas posnemajo.
V šolskem obdobju se hvaležnost transformira
v sposobnost ljubiti,
v adolescenci pa nadgradi v občutek
odgovornosti za dogajanja in dejanja.“

Mojca Bregar Pikalo, waldorfska vzgojiteljica in učiteljica

NAČELA PEDAGOGIKE MONTESSORI

Pedagogika montessori se sprašuje, kdo so otroci in kot filozofija poudarja unikatnost posameznega otroka (individuuma ne primerja z normami in s standardi – upošteva pa okvir razvoja zaradi ugotavljanja morebitnih razvojnih odstopanj), zagovarja mišljenje, da če hočemo, da otroci uspejo in se učijo brez omejitev in kritike morajo biti svobodni.

V centru so edinstvenost, potrebe in talenti vsakega posameznega otroka.

Osnovni pogoj učenja pri otrocih je, da izhajajo iz sebe, zato je potrebno le spodbuditi naravno veselje do učenja, ki je prirojeno vsakemu otroku. Le takrat lahko otrok zraste v osebo, ki sledi svoji poti v življenju.

Na tak način se pri otrocih razvijata tudi samozavest in neodvisnost in sicer preko učenja praktičnih spretnosti, kot tudi s tem, da se otroku dovoli, da življenjske lekcije usvaja v

lastnem ritmu – ima kontrolo nad lastnim učenjem (se sam odloča o vsebini, ponavljanju in hitrosti lekcij neodvisno od ostalih).

Otroci se naučijo vsakdanjih spretnosti (pomagajo kuhati, pospravljati, aktivno sodelujejo v gospodinjskih opravilih), skrbi za sebe (kako se sam obleči).

KAJ VSE POTREBUJE OTROK ZA VSTOP V VRTEC

Da se bo otrok pri nas dobro počutil ter bo lahko čas z nami preživel in doživel z vsemi čuti, naprošamo starše, da poskrbite za stvari:

- ZA POČITEK: jogi rjuho, dolžine 140 cm, prevleko za odejico in odejico, prevleko za vzglavnik in vzglavnik, če ga otrok potrebuje. Po želji lahko prinesete odejo za na ležalnik (preko se potem potegne rjuha). Posteljnino dajemo domov v pranje vsakih 14 dni ali po potrebi. Zaželeno so enobarvne posteljnine (nepotrošniški potiski, kot so npr.: spiderman, Hello Kitty, Elsa) v nežnih barvah in iz naravnih materialov. Če otrok potrebuje ninico, nikar ne pozabite nanjo.
- REZERVNA OBLAČILA: vsak otrok ima svojo škatlo z istim znakom, kot je na njegovem obešalniku v garderobi. V škatli naj glede na letni čas ne manjkajo rezervne nogavice, hlačne nogavice, spodnje hlačke, spodnje majice, bodiji, hlače, majice, kakšna jopica. Vedite, da se nesreče dogajajo, včasih Vaš otrok ni kriv, ga polije po nerodnosti drugi otrok ali pa intenzivno preizkuša, raziskuje ...

Imejte v mislih, da pri nas varujemo Vašega otroka in ne njegovih oblačil ...

Prav tako naj ima otrok na sebi oblačila, ki jih „ni škoda“, ne oprijetih hlač na elastiko in ne na gumbe z zadrigo, naramnicami, saj se s takimi oblačili otroci težje svobodno gibajo in jim ne omogočajo samostojnosti (preoblačenje, stranišče). V škatli naj ne manjka vrečka, najbolje iz blaga, v katero Vam na obešalnik nastavimo oblačila za pranje.

Mogoče bi tukaj izpostavila še majice z raznimi komercialnimi lik (super junaki, deklice iz risank, bleščice, dinozavri...): kadar imajo otroci na sebi „modna“ oblačila, se pogosto posvečajo le-tem, namesto igri in drugim otrokom ... Zato prosim, da takšna oblačila prihranite za druge priložnosti, za vrtec pa otroku pripravite „delavska oblačila“, da se bodo lahko resnično svobodno gibali in ne bo slabe volje, če se bodo umazala ali strgala.

- ZA BIVANJE NA PROSTEM: gumijasti komplet oblačil (nepodložene ali podložene hlače in jakna), gumijasti škornji;
- COPATE s celim gumijastim podplatom (predvsem zaradi tega, da niso mokri v umivalnici).

V našem vrtcu ščitimo otroke pred pretirano intelektualizacijo. To pomeni, da otrokom omogočamo doživljanje in raziskovanje sveta. Opisovanje, razlaganje, zavestno oblikovanje pojmov, razsojanje – vse to spada v kasnejši, šolski čas.

Intelektualizacija majhnemu otroku škodi, saj mu napor pri razmišljanju jemlje življenjske sile, ki jih otrok potrebuje za izgradnjo fizičnega telesa. Zraven tega pa s tem vsiljujemo otroku svoje lastne predstave, namesto, da bi mu dovolili, da si jih ustvari sam.

Publikacijo je izdal Zasebni vrtec VILINSKI GAJ, na podlagi Zakona o vrtcih in Pravilnika o publikaciji vrtca.

Besedilo sem pripravila: Tamara Peklar Korošec.

Pregledali: Rado Korošec, Marjana Orlač.

Lektoriranje: LSV.

Fotografija: arhiv Zasebnega vrtca Vilinski gaj

Ptuj, avgust 2020

Tamara Peklar Korošec